

Vorbereiden

Schatrijk

Matteüs 13:44-52

26 juli 2020

Nieuwe en oude woorden

Opnieuw horen we drie gelijkenissen. In de eerste wordt 'het Koninkrijk der hemelen' vergeleken met een 'schat, verborgen in de akker' (44). Om wat voor soort schat gaat het? In het evangelie van Matteüs worden een enkele keer aardse schatten genoemd (2:11), maar meestal gaat het om geestelijke schatten (6:19-21, 12:35, 13:44, 13:52, 19:21). Het bijzondere is, dat hier in deze eerste gelijkenis meteen duidelijk wordt, wat Jezus aan het slot van deze perikoop bedoelt met 'een mens, een huisheer, die uit zijn schat(kamer) nieuwe en oude dingen tevoorschijn haalt' (13:52). Jezus gebruikt namelijk in deze gelijkenis over het 'Koninkrijk der hemelen' oude woorden uit het Bijbelboek Spreuken. Daar wordt de hoorder opgeroepen om naar wijsheid, inzicht en verstand te zoeken 'als naar verborgen schatten' (Spreuken 2:4). Vinden zul je dan 'ontzag voor de Eeuwige' en 'kennis van God' (Spreuken 2:5). In de gelijkenis van Jezus 'vindt een mens' deze geestelijke schat, die als het ware verborgen is in een akker (44). Zou die akker te maken hebben met de schriften, met Eerste en Tweede Testament? Die 'mens' is in ieder geval zo blij, dat hij 'alles wat hij heeft' (44) verkoopt en de akker koopt.

Een kostbare parel

De tweede gelijkenis lijkt op de eerste. Nu gaat het over een 'mens', die 'koopman' is en 'zoekt naar mooie parels' (45). In Matteüs 7:6-8 kun je lezen dat je als mens geen parels voor de zwijnen moet gooien en dat wie zoekt, zal vinden. Hier wordt duidelijk, wat daar bedoeld is. Het 'Koninkrijk der hemelen' blijkt net zo verborgen te zijn als wanneer je als mens op zoek bent naar een zeldzame (echte) parel, die je immers moet zoeken en vinden in een oester in de zee. Zo

zeldzaam, zo mooi en zo kostbaar is het 'Koninkrijk der hemelen', dat net als een parel groeit in het verborgene. Ook in deze tweede gelijkenis heeft de mens, de koopman 'alles wat hij heeft' verkocht (46, vgl. 44) wanneer hij deze 'ene heel kostbare parel vindt' (46). In deze eerste twee gelijkenissen wordt duidelijk, dat het 'Koninkrijk der hemelen' niet buiten mensen omgaat en dat het buitengewoon waardevol is, zo waardevol dat je er als mens je hele hebben en houden voor over hebt om er deel aan te hebben.

Een sleepnet

Het aardige van de derde gelijkenis is, dat je ook daarbij kunt denken aan de 'mens, de huisheer, die uit zijn schat(kamer) nieuwe en oude dingen tevoorschijn haalt' (13:52). De beelden van het sleepnet en de vissen zijn immers bekend uit het leven van de leerlingen van Jezus, die visser zijn geweest. Misschien verwijzen ze bovendien ook naar de moeilijk te vertalen woorden van de profeet Habakuk, waar mensen als vissen in 'zijn net worden gesleept en verzameld' (Habakuk 1:14-15). In de gelijkenis van Jezus gaat het om 'alle soorten, alle geslachten', die worden 'bijeengebracht' (47). Heel mooi wordt beschreven hoe het sleepnet vol op de oever wordt getrokken en hoe er zittend wordt geschift tussen 'de goede en de rotte' (48). De oever is ook de plaats, waar Jezus zat terwijl hij ondertussen de eerste gelijkenissen over het Koninkrijk vertelde (13:2-35). Je zou als het ware in de menigte om hem heen het sleepnet vol van 'alle soorten en geslachten' kunnen zien.

Het eindoordeel

Bij de uitleg van de derde gelijkenis komen we terug op het thema van de vorige zondag over 'de voleinding van de tijd' (49, vgl. 39-43). Opnieuw wordt

duidelijk, dat 'engelen zullen komen' om 'de kwaden uit het midden van de goeden af te zonderen' (49). Hier kun je denken aan de psalmwoorden, hoe kwaden en wettelozen het niet zullen volhouden bij het recht (Psalm 1:5). Letterlijk wordt in vers 50 opnieuw Daniel 3:6 herhaald ('zij werpen hen in de vuuroven'), evenals de rest van de woorden van Matteüs 13:42 ('er zal geweest zijn en tandengeknars'). Het verwijzen naar de vrienden van Daniël maakt opnieuw duidelijk, dat het vuur niet vernietigend hoeft te zijn. Je kunt het vuur ook als louterend, zuiverend of transformerend beschouwen. In vuur wordt ruwe erts veranderd in edelmetaal.

Verstaan en begrijpen van gelijkenissen

Jezus vraagt nu heel direct aan de leerlingen of ze dit alles begrijpen (51). Zij zijn hier de toehoorders (13:36). Bij alle gelijkenissen heeft Jezus steeds de vraag gesteld naar het verstaan (13:13, 14, 19, 51). Op Jezus' vraag geven de leerlingen hier een duidelijk bevestigend antwoord: 'ja' (51).

Schriftgeleerde en leerling

Schriftgeleerden horen bij het Jodendom. Voor schriftgeleerden zijn er zeventig maal zeven manieren om een Bijbeltekst uit Tenach, het Eerste Testament uit te leggen. Als we horen hoe Jezus met oude Bijbelteksten omgaat, dan is wel duidelijk, dat hijzelf ook als 'schriftgeleerde' kan worden beschouwd. Jezus heeft hierboven oude woorden uit Tenach in een nieuw verband geplaatst van het 'Koninkrijk der hemelen'. Volgens hem is er de mogelijkheid om tegelijkertijd 'schriftgeleerde' te zijn en 'leerling in het Koninkrijk der hemelen' (52). Dan ben je als een 'mens', een 'huisheer, die nieuwe en oude dingen uit zijn schat(kamer) tevoorschijn haalt' (52).

Willemien Roobol

Vieren en vertellen

Schatrijk

Matteüs 13:44-52

26 juli 2020

Gemeenschappelijk leesrooster en R.K. Lectionarium, A-jaar

In deze vertelling

Vandaag vertelt Jezus weer een gelijkenis. De gelijkenissen die Jezus vertelt, zijn korte verhaaltjes die zich afspelen in het land en in de tijd van Jezus. Dat is een hele andere tijd dan waarin wij nu leven. En ook een heel ander land. Met deze korte verhaaltjes wil Jezus ons iets vertellen. Iets vertellen over waar het echt om gaat. In een andere tijd en in een ander land zijn sommige dingen toch hetzelfde.

In de kerk

Kinderen in het midden

De voorganger heeft een kistje bij zich. Het kistje zit op slot. Wat voor dingen stoppen mensen in een kistje? De kinderen mogen vertellen wat ze denken. De kinderen nemen het kistje mee naar hun eigen ruimte.

In de eigen ruimte

Gesprek voor de vertelling

Hebben de kinderen ook een kistje of een doosje waar ze dingen in bewaren? Hoe ziet dat kistje of doosje eruit? Laat de kinderen vertellen.

Vertelling

‘Het Koninkrijk van God lijkt op een schat. Ik ken daar een mooi verhaal over. Willen jullie het horen?’ vraagt Jezus aan zijn vrienden. Jezus begint te vertellen. ‘Het Koninkrijk van God lijkt op een schat die verborgen is in een akker. Iemand vindt de schat, verbergt deze weer in de akker en besluit de akker te kopen zodat hij daarmee ook de eigenaar wordt van de schat. Als er iets is wat van waarde voor je is, doe je er alles voor om het te bemachtigen.’ Het is stil als Jezus klaar is met vertellen. ‘Maar wat is van waarde?’ vraagt Petrus. ‘Dat is voor iedereen verschillend’, zegt Jezus. ‘Oude dingen kunnen waardevol zijn en andersom kunnen nieuwe dingen waardeloos zijn. En sommige dingen zijn niet met geld te koop. Van weer andere dingen heb je alleen een vermoeden dat het waardevol is, maar je weet het niet zeker. Daar kun je op hopen. Jezus pakt wat zaadjes en zegt: ‘Kijk, dit is zoiets waarbij je het niet weet. Je hebt een vermoeden dat het van waarde is. Dan moet je het eerst in de grond stoppen en geduld hebben.’

Werkblad

Het tijdschrift *Kleur in de Kerk* biedt werkbladen bij de verhalen in *Kind op Zondag*. Met het werkblad maken de kinderen een doosje om hun kostbare schat in te bewaren.

Werkvormen

Gesprek: Welke dingen bewaren de kinderen in hun kistje? Zijn het kostbare dingen? Zijn er ook dingen die voor de kinderen van waarde zijn en die niet in het kistje zitten? Wat voor dingen zijn dat? Het kistje dat ze uit de kerk hebben meegenomen, wordt opengemaakt. Er zit een zakje met zaad in. Zaad van klavertje vier.

Knutselen: Op een A4 staat een klavertje vier getekend. In de vier bladeren schrijven of tekenen de kinderen wat voor hen van waarde is.

Zingen: ‘De schat’ uit *Bijbelliederen voor jonge kinderen II*, nr. 53, blz. 58 (Boekencentrum)

Terug in de kerk

Kinderen in het midden

In de kerk kan het lied nogmaals gezongen worden. De zaadjes worden aan de kinderen uitgedeeld.

Marleen Wijdeveld